

İlham Əliyevsiz istənilən danışıq mənasızdır

Azərbaycan Prezidenti iştirak etmədən aparılan müzakirələr nəticəsiz qalacaq

Oktyabrın 5-də İspaniyanın Qranada şəhərində Avropa Siyasi Birliyinin növbəti sammiti öz işinə başlayıb. 2022-ci ildə siyasi və strateji diskussiyalar üçün təsis edilmiş hökumətlərarası təşkilat kimi Avropa Siyasi Birliyinin məqsədi bütün Avropa ölkələrinin siyasətlərinin əlaqələndirilməsi platformasını yaratmaq və qitədə təhlükəsizlik, sabitlik və dərin enerji böhranından sonra vəziyyətin müzakirəsi üzrə ümumi maraq doğuran məsələlərdə siyasi dialoqa və əməkdaşlığa kömək etməkdir.

Avropa Siyasi Birliyinə Aİ-nin üzvü olmayan ölkələr, o cümlədən Böyük Britaniya, Azərbaycan, İslandiya, Ukrayna, Moldova, Türkiyə, Gürcüstan və Ermənistan da daxildir. Birliyin ilk sammiti 2022-ci ilin oktyabrında Praqada, ikincisi isə cari ilin iyununda Moldovada keçirilib. Əvvəl keçirilən hər iki sammitdə Avropa İttifaqına üzv dövlətlərin liderləri ilə yanaşı, həmçinin Türkiyə, Azərbaycan və Ermənistanın rəhbərləri də iştirak ediblər. Praqada keçirilən sammit çərçivəsində baş tutan sülh danışıqlarına ermənipərəst Fransa Prezidenti Emmanuel Makron da özünü pərçim etdi. Moldovada isə, görüş daha geniş tərkibdə keçirildi və Praqadakı görüş iştirakçıları ilə yanaşı, həmin tədbirdə Almaniyanın Federal Kansleri Olaf Şolts da iştirak etdi. Amma bu, qeyri-rəsmi görüş kimi sadəcə müzakirə xatirinə keçirildi.

Qranada sammitində də eyni şounun davam etdirilməsi gözlənilirdi. Amma şərtləri diktə edən qalib komandan kimi İlham Əliyev bu mənasız görüşə getmədi. Bunun haqlı səbəbləri də vardı. Çünki Azərbaycanın istəyi ilə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bu görüşdə iştirakına icazə verilməmişdi. Danışıqlar masası arxasında özünə yer tutan Fransanın Türkiyə Prezidentinin görüşdə iştirakına etiraz etməsi Bakı üçün başqa seçim yolu qoymadı. İlham Əliyev qeyri-rəsmi görüşdən imtina etdi. Xatırladaq ki, İlham Əliyev Moldovada keçirilən görüşdə Fransa Prezidenti ilə Almaniya Kanslərinin iştirakına etiraz etməmişdi.

İlk növbədə onu qeyd etməliyə ki, qeyri-rəsmi görüşdə aparılan müzakirələrin heç bir mənası yox idi. Çünki sülh danışıqları yalnız vasitəçilik missiyasını üzərinə

götürən Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin və ya Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri arasında aparılır. Yəni sülh danışıqlarının aparılması yalnız qalib və məğlub tərəf arasında mümkündür.

Odur ki, İlham Əliyevin Qranada getməməsi Azərbaycanın sülh danışıqlarından imtina etməsi demək deyil. Bunu Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi, Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev də "X" hesabındakı paylaşımında bir daha xatırladı: "Azərbaycanın Qranada görüşündə iştirakdan imtinasını Ermənistanla danışıqlardan imtina kimi təqdim etmək düzgün deyil".

Hikmət Hacıyev vurğulayıb ki, Fransanın regionda qərəzli və militarizasiya siyasətinə, Cənubi Qafqazda regional sülh və sabitliyə zərər gətirən və Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz siyasətini risk altına qoyan addımlarına, rəsmi Bakının ısrarına baxmayaraq, region ölkəsi olaraq qardaş Türkiyənin beşli formatda (Azərbaycan, Ermənistan, Avropa İttifaqı, Fransa və Almaniya) olan görüşdə iştirakına imkan verilməməsinə görə Azərbaycan Qranada da iştirak etməməyə qərar verib. Azərbaycan, həmçinin ev sahibi olaraq İspaniyanın da bu formatda olan görüşdə iştirakının tərəfdarı olub. Bəzi beynəlxalq media resurslarında bunun Azərbaycanın Ermənistanla təmaslardan və ya danışıqlardan imtina etməsi kimi təqdim edilməsi düzgün deyil.

Dünya şahiddir ki, Azərbaycan Prezidenti İkinci Qarabağ savaşında qalib tərəf olmasına baxmayaraq, bölgədə sülhün təminatı üçün bütün lazımı addımları atır. Sülhün bərqərar olunması üçün Azərbay-

can üzərinə götürdüyü bütün öhdəlikləri yerinə yetirir. Amma hər zamankı kimi Fransa bölgədə sabitliyin mövcud olmaması üçün hər cür çirkinliklərə əl atır.

Digər tərəfdən, Azərbaycan qalib dövlətdir və məğlub ölkə, habelə onun havadarları qarşımızda şərt qoya bilməz. Çoxdan yetişən və imzalanması mümkün olan sülh sazişini isə Avropa Siyasi Birliyinin köməyi olmadan da imzalamaq olar. İlham Əliyevsiz hansısa danışıqın aparılması qeyri-mümkündür. Azərbaycan Prezidentinin iştirak etmədiyi müzakirələri sadəcə görüş xatirinə görüş adlandırmaq olar. Təbii ki, İlham Əliyevin iştirakı olmadan aparılan istənilən danışıq nəticəsiz qalacaq.

Qranada görüşünə gəlincə, Avropa İttifaqı Şurasının yaydığı bəyanat da bir daha təsdiq edir ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və bu da onu göstərir ki, Emmanuel Makronun bu prosesdə "canfəşanlıqına" lüzum yoxdur.

Amma Fransa prezidenti ənənəsinə sadıq qalaraq Qranadada da Azərbaycanın əleyhinə iddialar səsləndirdi. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Makrona layiqli cavab verdi: "Fransa Prezidentinin Qranadada Azərbaycanın və Türkiyənin iştirakdan imtina etməsi məsələsi ilə bağlı iddiaları riyakarlıq nümunəsidir. Tədbir iştirakçıların hər birinə yaxşı məlumdur ki, məhz Fransa tərəfi Türkiyənin görüşə qatılmasına qarşı çıxıb. Fransa Prezidentinin bu məsələdə yalan məlumatlar yayması dövlət başçısına yaraşmayan yanaşmadır".

Fransa prezidentinin Qranada görüşündə Azərbaycana qarşı mövqeyi fiyaskoya uğradı. Makrona bir daha bəlli oldu ki, Azərbaycanla hədə-qorxu, təhdid dili ilə danışmağın mənası yoxdur. Bunun heç bir nəticəsi olmayacaq. Çünki İlham Əliyev sülh danışıqları ilə bağlı konkret mövqeyini və şərtlərini açıqlayıb və onlar dəyişməzdir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

